

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

19. jaanuar 2010*

Liidetud kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04,

Co-Frutta Soc. coop., asukoht Padova (Itaalia), esindajad: advokaadid W. Viscardini ja G. Donà,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: esialgu L. Visaggio ja P. Aalto, seejärel P. Aalto ja L. Prete,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

mille ese on kohtuasjas T-355/04 nõue tühistada komisjoni 28. aprilli 2004. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata esialgne taotlus ühenduses banaaniimportijatena registreeritud ettevõtjate andmetele juurdepääsu kohta, ja nõue tühistada komisjoni vaikumisi tehtud otsus kordustaotluse rahuldamata jätmise kohta, samuti kohtuasjas T-446/04 nõue tühistada komisjoni 10. augusti 2004. aasta sõnaselge andmetele juurdepääsu keelamise otsus,

EUROOPA LIIDU ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: president I. Pelikánová, kohtunikud K. Jürimäe ja S. Soldevila Fragoso (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik K. Pocheć,

arvestades kirjalikus menetluses ja 2. detsembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1. Ühenduse õigusnormid dokumentidega tutvumise kohta

¹ EÜ artikli 255 lõike 1 kohaselt:

„Igal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus pääseda ligi Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele põhimõtete ning tingimuste alusel, mis määratletakse kooskõlas lõigetega 2 ja 3.”

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) näeb ette need põhimõtted ja tingimused.

3 Määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikes 3 on sätestatud:

„3. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi institutsiooni käsutuses olevate dokumentide suhtes, see tähendab institutsiooni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades.”

4 Dokumentidega tutvumise õiguse erandeid käsitlevas määruse nr 1049/2001 artiklis 4 on ette nähtud:

„2. Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

– füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, sealhulgas intellektuaalomandit,

[...]

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

[...]

4. Kolmandate isikute dokumentide puhul konsulteerib institutsioon kolmanda isikuga, et hinnata, kas tuleks kohaldada lõike 1 või 2 erandit, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et dokument tuleb avaldada või et seda ei tohi avaldada.

5. Liikmesriik võib taotleda, et institutsioon ei avaldaks kõnealusest liikmesriigist pärit dokumenti ilma tema eelneva nõusolekuta.

6. Kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad.

7. Lõigetes 1–3 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. Erandeid võib kohaldada maksimaalselt 30 aasta jooksul. Dokumentide puhul, mille suhtes kehtivad erandid ja mis käsitlevad eraelu puutumatust või ärihuve, ning tundliku sisuga dokumentide puhul võib vajaduse korral jätkata erandi kohaldamist ka pärast selle tähtaja lõppu.”

5 Esialgsete taotluste lahendamist käsitlevas määruse nr 1049/2001 artiklis 7 on ette nähtud:

„1. Dokumendile juurdepääsu taotlus lahendatakse viivitamata. Taotlejale saadetakse kinnitus taotluse kättesaamise kohta. 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused ning teatab taotlejale tema õigusest esitada kordustaotlus käesoleva artikli lõike 2 kohaselt.

2. Osalise või täieliku keeldumise korral võib taotleja 15 tööpäeva jooksul institutsiooni vastuse saamisest arvates teha kordustaotluse, milles palub institutsioonil oma seisukoht läbi vaadata.

3. Erandjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejale teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.”

6 Kordustaotluste lahendamist käsitlevas määruse nr 1049/2001 artiklis 8 on sätestatud:

„1. Kordustaotlus lahendatakse viivitamata. 15 tööpäeva jooksul alates sellise taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused. Osalise või täieliku keeldumise korral teavitab institutsioon taotlejat tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest, nimelt võimalusest algatada kohtumenetlus institutsiooni vastu ja/või esitada kaebus ombudsmanile kooskõlas [EÜ] artiklitega vastavalt 230 ja 195.

2. Erandjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejale teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.

3. Kui institutsioon ettenähtud tähtaja jooksul ei vasta, loetakse see eitavaks vastuseks ja see annab taotlejale õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus ja/või esitada kaebus ombudsmanile EÜ asutamislepingu vastavate sätete alusel.”

- 7 Määruse nr 1049/2001 rakendamiseks võttis komisjon 5. detsembril 2001 vastu otsuse 2001/937/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni töökorda (EÜT L 345, lk 94; ELT eriväljaanne 01/03, lk 408) ja mille lisa sisaldab sätteid komisjoni valduses olevate dokumentidega tutvumise õiguse kohta, mis sisuliselt kordavad määruse nr 1049/2001 eespool viidatud sätteid.

2. Ühenduse õigusnormid banaaniimpordi kohta

- 8 Nõukogu 13. veebruari 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 404/93 banaanituru ühise korralduse kohta (EÜT L 47, lk 1; ELT eriväljaanne 03/13, lk 388) kehtestas alates 1. juulist 1993 kolmandatest riikidest pärinevate kaupade ühise impordikorra.
- 9 Selle korra kohaselt, mis võeti alates 1. jaanuarist 1999 kasutusele komisjoni 28. oktoobri 1998. aasta määrusega (EÜ) nr 2362/98, millega kehtestatakse banaanide ühendusse importimist käsitleva määruse nr 404/93 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 293, lk 32), on liikmesriikide pädevad ametiasutused kohustatud igal aastal edastama komisjonile nende registreeritud ettevõtjate nimekirjad koos andmetega iga ettevõtja poolt majandusaasta jooksul müüdnud kaupade koguse, jooksva aastal esitatud tellimuste mahu ja tegelikult müüdnud koguse kohta, näidates ära kasutatud impordilubade numbrid (vt eelkõige komisjoni 10. juuni 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 1442/93, milles on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad banaanide ühendusse importimise korra kohaldamise kohta (EÜT L 142, lk 6), ning määruse nr 2362/98 artikli 6 lõige 2 ja artikli 28 lõige 2), samuti teatud kvartalipõhised statistilised ja majanduslikud andmed impordilubade kohta (vt eelkõige määruse nr 1442/93 artikkel 21 ja määruse nr 2362/98 artikkel 27).

- 10 Igal senisel ettevõtjal on juurdepääs tariifikvootidele individuaalsete kvootide ulatuses, mille liikmesriikide pädevad ametiasutused arvestavad välja kindlaksmääratud aja jooksul imporditud koguse põhjal. Kõnealuste nimekirjade edastamine võimaldab komisjonil kontrollida siseriiklike pädevate ametiasutuste valduses olevaid andmeid ning vajaduse korral edastada need nimekirjad teistele liikmesriikidele, et avastada või ära hoida ettevõtjate valeandmete esitamist. Vajaduse korral määrab komisjon temale esitatud andmete põhjal ühtse koefitsiendi, mille alusel tuleb liikmesriikidel korrigeerida ettevõtjate kvote kooskõlas määruse nr 1442/93 artikliga 4 ja määruse nr 2362/98 artiklitega 6 ja 28.

Vaidluse taust

- 11 Hageja, Co-Frutta Soc. Coop. on banaanide kúpsetamisega tegelev Itaalia äriühing. Itaalia ajakirjanduse vahendusel sai ta teada, et märtsist 1998 kuni juunini 2000 imporditi Euroopa Ühendusse kelmuse teel soodustariifil banaane, kasutades võltsitud impordilube.
- 12 Hageja leiab, et ta on nimetatud impordist puudutatud isik, kuna ühenduse turule kauba tariifikvooti ületava täiendava koguse toomine moonutas oluliselt kauba hinda, ning ta on seisukohal, et temale põhjustatud kahju oleks veelgi suurem, kui selguks, et see import toimus mitte võltsitud lubade, vaid valede või ekslike kvootide alusel nõuetekohaselt antud lubadega, millega kaasneb hageja kvoodi vähenemine.
- 13 Üldkohus jättis 16. oktoobri 2003. aasta otsusega kohtuasjas T-47/01: Co-Frutta vs. komisjon (EKL 2003, lk II-4441, edaspidi „kohtuotsus Co-Frutta I”) rahuldamata hagi, mille hageja esitas komisjoni esimese otsuse peale, mis osaliselt keelab hageja juurdepääsu ühenduse banaanimpordi korda puudutavatele dokumentidele.

14 Hageja taotles 20. jaanuaril 2004 komisjoni põllumajanduse peadirektoraadile saadetud kirjas, mis registreeriti 21. jaanuaril 2004, juurdepääsu aastatel 1998, 1999 ja 2000 registreeritud seniste ettevõtjate nimekirjale seoses iga ettevõtja:

a) vahemikus 1994–1996 imporditud banaanikogusega;

b) igale ettevõtjale aastateks 1998, 1999 ja 2000 määratud ajutiste kvootidega;

c) igale ettevõtjale aastatel 1998, 1999 ja 2000 antud lubadega (kogus) ning viimaste vastava kasutamisega.

15 Põllumajanduse peadirektoraadi B 1 osakonna juhataja 10. veebruari 2004. aasta kirjaga teavitati hagejat sellele taotlusele vastamise tähtaja pikendamisest 15 tööpäeva võrra. Lisaks märkis osakonnajuhataja, et eespool punkti 14 alapunktis c nimetatud dokumentide edastamine on võimatu, kuna „need on liikmesriigi ametiasutuse dokumendid, mida ei ole Euroopa Komisjonile edastatud”.

16 Hageja teavitas 16. veebruari 2004. aasta kirjas komisjoni oma kahtlustest selles osas, kas vastamistähtaja pikendamine on seaduslik, ning palus, et viimane rahuldaks viivitamata hageja esialgse dokumentidele juurdepääsu taotluse.

- 17 Kuna hageja pikendatud vastamistähtaja möödumisel vastust ei saanud, esitas ta 13. aprillil 2004 komisjoni peasekretärile kordustaotluse määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 4 alusel.
- 18 Hageja sai 28. aprillil 2004 oma esialgsele dokumentidele juurdepääsu taotlusele põllumajanduse peadirektoraadi peadirektorilt eitava vastuse.
- 19 Hageja esitas 3. mail 2004 komisjoni peasekretärile uue kordustaotluse, milles ta täpsustas, et loobub sellega oma 13. aprilli 2004. aasta taotlusest.
- 20 Komisjoni peasekretariaadi B 2 osakonna juhataja pikendas 27. mai 2004. aasta kirjaga 3. mai 2004. aasta kordustaotlusele vastamise tähtaega 15 tööpäeva võrra.
- 21 B 2 osakonna juhataja teavitas 18. juunil 2004 – 3. mai 2004. aasta kordustaotlusele vastamise pikendatud tähtaja möödumise päeval – hagejat elektronkirja teel sellest, et ettenähtud tähtajal ei ole talle võimalik vastata ning lubas vastata lähiajal.
- 22 Hageja sai 30. augustil 2004 komisjoni peasekretäri 10. augusti 2004. aasta kuupäevaga kirja (edaspidi „10. augusti 2004. aasta otsus”), mis sisuliselt kinnitab põllumajanduse peadirektoraadi esialgset, 28. aprilli 2004. aasta juurepääsu keelamise otsust, millega hagejale antakse siiski osaline juurdepääs eespool punktis 14 nimetatud dokumentidele ning millele on lisatud seniste, aastatel 1999 ja 2000 registreeritud ettevõtjate nimekiri.

Menetlus ja poolte nõuded

- 23 Hageja esitas käesolevad hagiavaldused, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 27. augustil (kohtuasi T-355/04) ja 9. novembril 2004 (kohtuasi T-446/04).
- 24 Üldkohtu teise koja esimehe 15. oktoobri 2007. aasta määrusega liideti need kaks menetlust suuliseks menetlemiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.
- 25 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 2. detsembri 2008. aasta kohtuistungil.
- 26 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada 28. aprilli 2004. aasta vastus esialgsele dokumentidele juurdepääsu taotlusele, 18. juunil 2004 vaikimisi antud vastus 3. mai 2004. aasta kordustaotlusele (kohtuasi T-355/04) ja 10. augusti 2004. aasta otsus (kohtuasi T-446/04);
 - menetlustoiminguna kohustada komisjoni esitama kõik liikmesriikidelt hageja juurdepääsutaotluse osas peetud konsultatsiooni tulemusena saadud vastused (kohtuasi T-446/04);
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt (kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04).

27 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta hagi rahuldamata;

- mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

1. *Vastuvõetavus*

Poolte argumendid

28 Kuigi komisjon ei ole formaalselt esitanud vastuvõetamatuse väidet, märkis ta kohtuistungil kohtuotsuse Co-Frutta I punktile 31 viidates, et selles osas, milles vaidlustatakse kõik muud aktid peale 10. augusti 2004. aasta otsuse, on hagi vastuvõetamatu, kuna need ei ole EÜ artikli 230 mõistes vaidlustatavad aktid.

29 Hageja arvates tuleb lugeda vastuvõetavaks tema taotlus tühistada põllumajanduse peadirektoraadi peadirektori kirjas sisalduv otsus, millega jäeti rahuldamata hageja esialgne taotlus. Põllumajanduse peadirektoraadi peadirektori otsust esialgse taotluse

kohta ei saa lugeda üksnes ettevalmistavaks aktiks, mis on eraldiseisev lõplikust otsusest, kuna viimane koosneb esialgsele taotlusele antud vastusest ja kordustaotlusele vastamata jätmisest.

- 30 Lisaks leiab hageja, et hagiavaldused kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04 tuleb lugeda vastuvõetavaks. Hageja väidab, et kui sõnaselge vastus kordustaotlusele oleks olnud vastu võetud tähtaegselt või kui hageja oleks selle igal juhul kätte saanud piisava ajavaruga enne vaikumisi tehtud keeldumisotsuse vaidlustamistähtaaja möödumist, oleks ta kindlasti vaidlustanud ainuüksi sõnaselge meetme.

Üldkohtu hinnang

- 31 Tuleb eristada kolme akti, mille tühistamist hageja taotleb. Esiteks 28. aprilli 2004. aasta vastus esialgsele dokumentidele juurdepääsu taotlusele (edaspidi „28. aprilli 2004. aasta kiri”); teiseks vaikumisi tehtud otsus kordustaotluse rahuldamata jätmise kohta (edaspidi „vaikumisi tehtud otsus”); kolmandaks 10. augusti 2004. aasta otsus.

28. aprilli 2004. aasta kiri

- 32 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ainult sellest, et ühenduse institutsioon on saatnud adressaadile viimase esitatud taotluse vastuseks kirja, ei piisa, et seda kirja saaks pidada otsuseks EÜ artikli 230 tähenduses, mis annaks võimaluse esitada tühistamishagi (vt Üldkohtu 28. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas T-83/92: Zunis Holding jt vs. komisjon, EKL 1993, lk II-1169, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika). Üksnes meetmed, millest tulenevad hageja huve puudutavad siduvad õiguslikud tagajärjed, mis toovad kaasa selge muudatuse tema õiguslikus seisundis, on

EÜ artikli 230 tähenduses aktid või otsused, mille peale saab esitada tühistamishagi (Üldkohtu 27. novembri 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-3/00 ja T-337/04: Pitsiorlas vs. nõukogu ja EKP, EKL 2007, lk II-4779, punkt 58).

- 33 Aktide või otsuste puhul, mis tehakse mitmes etapis, on vaidlustatavad aktid põhimõtteliselt üksnes sellised meetmed, mis väljendavad institutsiooni lõplikku seisukohta menetluse lõppedes. Sellest tulenevalt ei saa esitada tühistamisnõuet esialgsete või puhtalt ettevalmistavate meetmete peale (Euroopa Kohtu 11. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 60/81: IBM vs. komisjon, EKL 1981, lk 2639, punkt 10; Üldkohtu 21. novembri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-426/04: Tramarin vs. komisjon, EKL 2005, lk II-4765, punkt 25, ja 17. juuni 2008. aasta määrus kohtuasjas T-312/06: FMC Chemical vs. EFSA, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 43).
- 34 Komisjoni dokumentidega tutvumise menetlus, mida reguleerivad määruse nr 1049/2001 artiklid 6–8 ja otsuse 2001/937 lisa artiklid 2–4, toimub kahes etapis. Kõigepealt peab taotleja komisjonile esitama esialgse dokumentidele juurdepääsu taotluse. Üldjuhul peab komisjon esialgsele taotlusele vastama 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Teiseks, osalise või täieliku keeldumise korral võib taotleja 15 tööpäeva jooksul komisjoni esialgse vastuse saamisest teha komisjoni peasekretärile kordustaotluse, millele viimane peab üldjuhul vastama 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest. Osalise või täieliku keeldumise korral võib taotleja algatada kohtumenetluse institutsiooni vastu ja/või esitada ombudsmanile kaebuse EÜ artiklites 230 ja 195 sätestatud tingimustel.
- 35 Kohtupraktika kohaselt nähtub otsuse 2001/937 lisa artiklitest 3 ja 4 koosmõjus määruse nr 1049/2001 artikliga 8 selgelt, et esialgsele taotlusele antud vastus ei ole midagi enam kui esmane seisukohavõtt, millega antakse taotlejale võimalus taotleda komisjoni peasekretärilt kõnealuse seisukoha ülevaatamist (vt selle kohta Üldkohtu 6. juuli 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-391/03 ja T-70/04: Franchet ja Byk vs. komisjon, EKL 2006, lk II-2023, punkt 47).

- 36 Seetõttu saab vaid selline komisjoni peasekretäri võetud meede, mille puhul on sisuliselt tegemist otsusega ning millega asendatakse täielikult eelmine väljendatud seisukoht, tuua kaasa õiguslikke tagajärgi, mis mõjutavad taotleja huve, ning sellise meetme peale saab seega esitada tühistamishagi EÜ artikli 230 alusel (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Franchet ja Byk vs. komisjon*, punktid 47 ja 48; vt selle kohta analoogia alusel ka kohtuotsus *Co-Frutta I*, punktid 30 ja 31). Järelikult ei too esialgsele taotlusele antud vastus kaasa õiguslikke tagajärgi ning see ei ole vaidlustatav akt.
- 37 Eelnevast tuleneb, et kohtuasjas T-355/04 esitatud hagi tuleb 28. aprilli 2004. aasta otsust vaidlustavas osas vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata.

Vaikimisi tehtud keeldumisotsus

- 38 Vaikimisi tehtud otsuse tühistamise osas leiab hageja õigesti, et selline otsus tuleneb vastamistähtaja möödalaskmisest. Hageja esitas 3. mail 2004 kordustaotluse, mille komisjon registreeris 4. mail 2004. Komisjoni 27. mai 2004. aasta kirjaga pikendati 15 tööpäeva pikkust vastamistähtaega 15 tööpäeva võrra. Uus tähtaeg möödus 18. juunil 2004. Seega tõi määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 3 kohaselt komisjoni vastuse puudumine vastamistähtaja möödumisel kaasa eitava otsuse, mille peale võib esitada tühistamishagi.
- 39 Tuleb meenutada, et põhjendatud huvi puudumine on asja läbivaatamist takistav asjaolu, mida ühenduste kohus võib omal algatusel uurida (vt Üldkohtu 28. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas T-310/00: *MCI vs. komisjon*, EKL 2004, lk II-3253, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 40 Lisaks tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetav üksnes siis, kui hagejal on huvi vaidlustatud meetme tühistamise vastu (vt eespool viidatud kohtuotsus MCI vs. komisjon, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Hagejal peab olema põhjendatud huvi hagi eseme vastu juba hagi esitamisel, vastasel juhul on hagi vastuvõetamatu.
- 42 Kuna komisjon ei suutnud esitada tõendit – eeskätt vastuvõtuteatist – kuupäeva kohta, mil hageja sai kätte 10. augusti 2004. aasta otsust sisaldava kirja, tuleb järeldada, et kohtuasjas T-355/04 oli hagejal põhjendatud huvi hagi esitamise hetkel ja sel kuupäeval oli hagi vastuvõetav.
- 43 Põhjendatud huvi peab säilima kohtuotsuse tegemiseni, vastasel juhul võidakse asjas kohtuotsust mitte teha, mis eeldab, et hagi peab selle esitajale tooma lõpptulemuse kaudu mingit kasu (Euroopa Kohtu 7. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-362/05 P: Wunenburger vs. komisjon, EKL 2007, lk I-4333, punkt 42; vt selle kohta ka Üldkohtu 17. oktoobri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-28/02: First Data jt vs. komisjon, EKL 2005, lk II-4119, punktid 35–38).
- 44 Kui hagejal kaob põhjendatud huvi menetluse käigus, siis ei saa Üldkohtu sisulistes küsimustes tehtud otsus tuua talle mingit kasu (eespool viidatud kohtuotsus Wunenburger vs. komisjon, punkt 43).
- 45 Käesoleval juhul tuleb märkida, et kohtuasjas T-355/04 ei ole enam vaja teha kohtuotsust vaikimisi tehtud otsuse peale esitatud hagi osas, kuna hageja on minetanud põhjendatud huvi selle otsuse vaidlustamiseks tulenevalt 10. augusti 2004. aasta otsuse

vastuvõtmisest, mille tühistamist ta taotleb kohtuasjas T-446/04. Kui komisjon võttis 10. augustil 2004 vastu sõnaselge otsuse, tühistas ta sellega tegelikult oma varasema vaikumisi tehtud otsuse.

46 Vaikumisi tehtud otsuse võimalikul tühistamisel vormivea tõttu ja 10. augusti 2004. aasta otsuse tühistamisel pädevuse puudumise tõttu jääb üle üksnes 10. augusti 2004. aasta otsusega sisuliselt identse otsuse vastuvõtmine (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 6. juuli 1983. aasta otsus kohtuasjas 117/81: Geist vs. komisjon, EKL 1983, lk 2191, punkt 7; Üldkohtu 18. detsembri 1992. aasta otsus kohtuasjas T-43/90: Díaz García vs. parlament, EKL 1992, lk II-2619, punkt 54, ja 3. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-16/02: Audi vs. Siseturu Ühtlustamise Amet (TDI), EKL 2003, lk II-5167, punktid 97 ja 98). Peale selle ei ole vaikumisi tehtud otsuse peale esitatud hagi läbivaatamine põhjendatav eesmärgiga vältida etteheidetava rikkumise kordumist eespool viidatud kohtuotsuse Wunenburger vs. komisjon punkti 50 tähenduses ega eesmärgiga lihtsustada vajaduse korral kahju hüvitamise hagi esitamist, kuna need eesmärgid on saavutatavad hagi läbivaatamisega kohtuasjas T-446/04.

47 Kõigest eelnevast tulenevalt ei ole enam vaja teha otsust kohtuasjas T-355/04 esitatud hagi kohta.

2. Sisulised küsimused

48 Hageja põhjendab kohtuasjas T-446/04 10. augusti 2004. aasta otsuse peale esitatud hagi nelja väitega. Esimese väite kohaselt puudus komisjonil pädevus 10. augusti 2004. aasta otsuse vastuvõtmiseks, kuna on rikutud määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud menetlustähtaegu. Teise väite kohaselt ei põhjendanud komisjon teatud liikmesriikide seisukohtade toetamist ning 28. aprilli 2004. aasta vastuse põhjendus oli vastuoluline, millega on rikutud kolmandate isikutega konsulteerimise kohustust. Kolmas väide käsitleb põhjenduste puudumist ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud ärihuvide kaitse erandi väära

kohaldamist, samuti seda, et teatud dokumentidele osalise juurdepääsu keeld on väär ja vastuoluline. Neljas väide käsitleb otsuse puudumist eespool punkti 14 alapunktis c nimetatud dokumentide kohta.

Esimene väide, et komisjonil puudus pädevus 10. augusti 2004. aasta otsuse vastuvõtmiseks ja et on rikutud määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud menetlustähtaegu

Esimene osa, mis puudutab seda, et komisjonil puudus pädevus 10. augusti 2004. aasta otsuse vastuvõtmiseks

– Poolte argumendid

- 49 Hageja väitel võeti 10. augusti 2004. aasta otsus vastu siis, kui komisjon oli minetanud kordustaotluse läbivaatamise pädevuse. Hageja viitab määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikele 3.
- 50 Hageja esitas kordustaotluse 3. mail 2004 ja oma 27. mai 2004. aasta kirjaga pikendas komisjon seda tähtaega, see tähtaeg möödus seega 18. juunil 2004. Hageja rõhutab, et komisjoni peasekretäri otsus kannab 10. augusti 2004. aasta kuupäeva ja et hageja sai selle kätte alles 30. augustil 2004.
- 51 Hageja on seisukohal, et olukorras, kus õigusnorm omistab komisjoni vastuse puudumisele taotluse rahuldamisest keeldumise tähenduse, mille peale saab hagi esitada, kujutab selline vahekoht tehtud keeldumine endast komisjoni lõplikku otsust, millega komisjon minetab taotluse läbivaatamise pädevuse, ilma et õigusnorm peaks sellise pädevuse minetamise sõnaselgelt ette nägema.

- 52 Hageja on seisukohal, et kui tunnistada, et komisjonil on pärast vaikimisi tehtud keeldumisotsuse vastuvõtmist alati võimalik vastu võtta sõnaselgelt tehtud otsus, soodustaks see dokumentidega tutvumist reguleerivates õigusnormides sätestatud kohustuslike tähtaegade eiramist komisjoni poolt. Hageja arvates rikuks see ilmselgelt õiguskindluse põhimõtet ja kohustaks isikuid esitama kaht tühistamishagi, ühe vaikimisi tehtud ja teise sõnaselgelt tehtud otsuse peale – see on olukord, millesse hageja on sattunud.
- 53 Komisjoni arvates on määrusega nr 1049/2001 sätestatud menetlustähtaegade eesmärk tagada menetluse võimalikult kiire kulg, mis võimaldaks hagejal saada mõistliku tähtaja jooksul lõpliku otsuse oma juurdepääsutaotluse kohta. Kui tähtjad oleksid kohustuslikud, oleksid kõik kordustaotluste kohta hilinemisega tehtud otsused tühised institutsiooni pädevuse puudumise tõttu, seda isegi juhul, kui viimane lõpuks annab juurdepääsu taotletud dokumentidele.
- 54 Komisjon täpsustab, et kahju, mille tähtaja möödalaskmine võis põhjustada, saab arvestada institutsiooni lepinguvälise vastutuse hindamisel. Igal juhul ei saa tähtaegade möödumine mõjutada vastuvõetud otsuse kehtivust.

– Üldkohtu hinnang

- 55 Komisjoni haldusmenetluses on komisjon kohustatud järgima ühenduse õiguses ette nähtud menetluslikke tagatise (Üldkohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-348/94: Enso Española vs. komisjon, EKL 1998, lk II-1875, punkt 56, ja 18. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-410/03: Hoechst vs. komisjon, EKL 2008, lk II-881, punkt 128).

- 56 Määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 sätestatud 15 tööpäeva pikkune tähtaeg, mida saab pikendada ja mille jooksul institutsioon peab kordustaotlusele vastama, on kohustuslik. Sellegipoolest ei mineta institutsioon selle tähtaja möödumise tagajärjena otsuse vastuvõtmise pädevust.
- 57 Kui seadusandja tahe oleks olnud taolise tagajärje omistamine institutsiooni vastuse puudumisele, sisalduks eriomane sõnastus kõnealuses õigusnormis. Komisjon tugineb selles osas õigesti nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) (EÜT L 184, lk 23; ELT eriväljaanne 01/03, lk 124) artikli 4 lõigetele 3 ja 4 ning artikli 5 lõikele 6. Määruses nr 1049/2001 puuduvad sellised sätted.
- 58 Dokumentidega tutvumise valdkonnas on seadusandja kehtestanud tagajärjed määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtaegade möödumisele, sätestades nimetatud määruse artikli 8 lõikes 3, et tähtaegade eiramine annab õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus.
- 59 Selles kontekstis tuleb tagajärjed, mida hageja soovib omistada määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtaegade möödalaskmisele komisjoni poolt, lugeda ebaproportsionaalseks. Ühegi õiguspõhimõtte kohaselt ei saa institutsioon minetada taotlusele vastamise pädevust, seda ka vastamistähtaja möödumise korral. Vaikimisi tehtud keeldumisotsuse instituut loodi selleks, et vähendada ohtu, et institutsioon otsustab jätta dokumentidele juurdepääsu taotlusele vastamata, millega pääseb kohtulikust kontrollist, mitte selleks, et kuulutada kõik hilinenud otsused ebaseaduslikuks. Vastupidi – ametiasutus on põhimõtteliselt kohustatud andma põhjendatud vastuse isiku kõikidele taotlustele, seda ka vastusega viivitamise korral. Selline lahendus on kooskõlas vaikimisi tehtud keeldumisotsuse institutsiooniga, võimaldades isikutel vaidlustada ametiasutuse tegevusetuse viimase põhistatud vastuse saamise eesmärgil.

60 Vastupidi hageja väidetule ei kahjusta selline tõlgendus EÜ artiklist 253 tulenevat isikute õiguste kaitse põhimõtet ega võimalda komisjonil eirata määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud kohustuslikke tähtaegu. Vastamistähtaegade eiramisega tekitatud võimaliku kahju saab välja mõista Üldkohtu kaudu, kes on pädev lahendama kahju hüvitamise hagi.

61 Kõiki neid kaalutlusi arvestades tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud kohustuslike menetlustähtaegade rikkumise kohta

– Poolte argumendid

62 Hageja arvates on komisjon rikkunud dokumentidega tutvumist reguleerivaid menetlustähtaegu.

63 Lisaks on komisjon õigusvastaselt pikendanud kordustaotlusele vastamise tähtaega 15 tööpäeva võrra – millest hagejale teatati 27. mai 2004. aasta kirjaga – põhjusel, et komisjon peab konsulteerima kolmandate isikutega teatud dokumentide osas, millele juurdepääsu taotleti.

64 Hageja leiab, et otsuse 2001/937 lisa artikli 2 teise lõigu kohaselt on 15 tööpäeva pikkuse tähtaja pikendamine võimalik üksnes keerukate ja mahukate taotluste korral. Sellest

sättest ei nähtu tähtaja pikendamise võimalust olukorras, kus komisjon peab konsulteerima kolmandate isikutega juurdepääsutaotluse osas.

- 65 Lisaks tugineb hageja otsuse 2001/937 lisa artikli 5 lõikele 5, mille kohaselt „[k]ui konsulteeritakse kolmanda isikuga, antakse talle vastamiseks tähtaeg, mis ei ole lühem kui viis tööpäeva, kuid peab võimaldama komisjonil täita vastamise tähtaegu”. Hageja leiab, et komisjonil on vastamiskohustus ka siis, kui kõnealuste dokumentide koostaja viivitab vastusega. Lisaks konsulteeris komisjon puudutatud liikmesriikidega teistkordselt, rikkudes sellega ühenduse õigusnorme dokumentidega tutvumise kohta.
- 66 Oma repliigis rõhutab hageja, et eeltoodud sätetes viidatud tähtajad kujutavad endast komisjoni tegelikke kohustusi.
- 67 Komisjon ei vaidlusta määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud tähtaegade kohustuslikkust, kuid leiab, et nende tähtaegade eiramine toob kaasa üksnes menetluslikku, mitte materiaalõiguslikku laadi tagajärjed.
- 68 Otsuse 2001/937 lisa artikli 5 lõike 5 rikkumise küsimuses rõhutab komisjon, et käesoleval juhul oli konsulteerimine äärmiselt oluline, arvestades, et kolmandad isikud olid liikmesriigid ja et neile tuleneb määrusest nr 1049/2001 erikohtlemine.
- 69 Lisaks rõhutab komisjon 10. augusti 2004. aasta otsuse kehtivuse küsimuses, et kordustaotluse registreerimise järel ei viinud peasekretär läbi uut konsulteerimist

liikmesriikidega. Sellele taotlusele vastuse ettevalmistamisel on peasekretariaadi pädevad talitused üksnes uuesti arutanud kogu toimiku materjale, eeskätt põllumajanduse peadirektoraadi korraldatud konsultatsiooni tulemusi.

– Üldkohtu hinnang

70 Liikmesriigist pärit dokumendile juurdepääsu taotluse saanud institutsioon ja see liikmesriik on kohustatud hetkest, mil institutsioon on liikmesriiki taotlusest teavitanud, alustama viivitamatult koostöövaimus läbirääkimisi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 sätestatud erandite võimaliku kohaldamise üle, pöörates tähelepanu sellele, et institutsioonil oleks võimalik võtta seisukoht tähtjaks, mille jooksul ta on vastavalt määruse artiklitele 7 ja 8 kohustatud juurdepääsutaotluse lahendama (Euroopa Kohtu 18. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-64/05 P: Rootsi vs. komisjon, EKL 2007, lk I-11389, edaspidi „Euroopa Kohtu otsus IFAW”, punkt 86). Määruse nr 1049/2001 artikkel 8 kohustab komisjoni järgima 15 tööpäeva pikkust kohustuslikku tähtaega, mida on vajaduse korral pikendatud, seda ka kolmandate isikutega konsulteerimise puhul.

71 Selle sättega ette nähtud tähtaja möödalaskmine ei too automaatselt kaasa tähtaja möödumise järel tehtud otsuse tühistamist (vt analoogia alusel Üldkohtu 3. aprilli 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-44/01, T-199/01 ja T-126/01: Vieira jt vs. komisjon, EKL 2003, lk II-1209, punktid 167–170). Otsuse tühistamine ainuüksi määruses nr 1049/2001 ja otsuses 2001/937 sätestatud tähtaegade möödalaskmise tõttu tooks kaasa üksnes dokumentidega tutvumise haldusmenetluse taastamise. Igal juhul saab komisjoni vastuse hilinemisega põhjustatud kahju välja nõuda kahju hüvitamise hagiga.

72 Vastamistähtaja pikendamise õiguspärasuse küsimuses näeb otsuse 2001/937 lisa artikli 2 teine lõik ette tähtaja pikendamise võimaluse keeruka taotluse korral. Juurdepääsutaotluse tunnistamisel keerukaks dokumendiks, nagu käesoleva asja faktiliste asjaolude korral, tuleb arvestada selliste teguritega nagu taotletud dokumentide hulk ja nende koostajate mitmekesisus. Komisjon on selles osas kooskõlas kehtiva

õigusnormiga teavitanud hagejat tähtaja pikendamise vajadusest. Seetõttu tuleb väide tähtaja pikendamise õigusvastasuse kohta tagasi lükata.

73 Mis puutub väitesse, et komisjon konsulteeris teist korda liikmesriikidega, siis ei ole hageja esitanud ühtegi tõendit, et komisjon viis sellise konsultatsiooni läbi esialgse taotluse rahuldamata jätmise ja kordustaotluse sõnaselge rahuldamata jätmise vahel. Seega tuleb see väide tagasi lükata.

74 Järelikult tuleb esimene väide põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Teine väide, et komisjon ei põhistanud teatud liikmesriikide seisukohtade toetamist ja et on rikutud kolmandate isikutega konsulteerimise nõudeid

Esimene osa, mis puudutab seda, et komisjon ei põhistanud teatud liikmesriikide seisukohtade toetamist

– Poolte argumendid

75 Hageja väidab, et otsuse 2001/937 lisa artikli 5 kohaselt on komisjon kohustatud kontrollima määruse nr 1049/2001 artikli 4 erandite kohaldatavust dokumentide puhul, mis on küll komisjoni valduses, kuid pärinevad kolmandatelt isikutelt. Komisjon oleks pidanud näitama, millistele argumentidele konsulteeritud kolmandate isikute esitatud märkustest on ta tuginenud, ja kui komisjon on need märkused tagasi lükanud, peab ta esitama asjakohase kriitika nende kohta. Hageja arvates ei saa liikmesriigid

pelgalt keelduda dokumentide avalikustamisest, vaid peavad võtma selge seisukoha erandite osas, millele nad tuginevad.

76 Hageja palub Üldkohtul kooskõlas Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 65 punktiga b menetlustoiminguna kohustada komisjoni esitama kõik liikmesriikide need vastused, millele komisjon on oma otsuses tuginenud, et saaks hinnata liikmesriikide avalduste kohaldamisala ja komisjoni antud hinnangut nende kohta.

77 Komisjoni väitel kinnitab Üldkohtu praktika kohtuasjas IFAW, et kui komisjon toetab liikmesriikide enamuse keeldumist dokumentide avaldamisest (Üldkohtu 30. novembri 2004. aasta otsus kohtuasjas T-168/02: IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds vs. komisjon, EKL 2004, lk II-4135, edaspidi „Üldkohtu otsus IFAW”, punktid 58 ja 59), on liikmesriigi vastuseis, ka siis, kui see on põhistamata, „institutsiooni jaoks käsk jätta konkreetne dokument avaldamata”.

78 Komisjoni arvates on hageja menetlustoimingu taotlused tarbetud, kuna liikmesriikide keeldumine dokumendi avalikustamisest ei paku mingit huvi, arvestades, et selline keeldumine ei pea olema põhistatud ja et komisjon on sellega seotud.

– Üldkohtu hinnang

79 Euroopa Kohtu otsusega IFAW tühistati komisjoni valduses olevatele dokumentidele juurdepääsu keelamise otsus, mille komisjon võttis vastu ainuüksi sel alusel, et liikmesriigid avaldasid dokumendi avalikustamisele vastuseisu.

80 Ühenduse seadusandja on nimelt määrusega nr 1049/2001 tühistanud siiani kehtinud dokumendi koostaja reegli. Sellises olukorras tuleb mõnda, et kui määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 5, mille kohaselt liikmesriik võib taotleda, et institutsioon ei avalikustaks kõnealusest liikmesriigist pärit dokumenti ilma tema eelneva nõusolekuta, tõlgendada nii, et see annab liikmesriigile üldise ja tingimuseta vetoõiguse, millega saab puht meelevaldselt ja põhjendamiskohustusega vastustada ühenduse institutsiooni valduses oleva iga dokumendi avalikustamist ainuüksi põhjusel, et see dokument pärineb sellelt liikmesriigilt, läheb see vastuollu määruse nr 1049/2001 eesmärkidega (Euroopa Kohtu otsus IFAW, punkt 58).

81 Institutsioon ei saa ju arvestada liikmesriigi vastuseisu temalt pärineva dokumendi avalikustamisele, kui see on täiesti põhjendamata või kui esitatud põhjendustes ei ole viidatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 loetletud eranditele. Kui institutsiooni saadetud sõnaselgele ettepanekule vaatamata ei ole asjaomane liikmesriik talle selliseid põhjendusi edastanud, on institutsioon kohustatud lubama juurdepääsu taotletavale dokumendile, kui ta leiab, et ükski nimetatud eranditest ei kuulu kohaldamisele (Euroopa Kohtu otsus IFAW, punkt 88).

82 Kui liikmesriigi või liikmesriikide vastuseis dokumendi avalikustamisele ei vasta sellele põhjendamiskohustusele, võib komisjon iseseisvalt hinnata, kas juurdepääsutaotluse esemeks olevale dokumendile saab kohaldada ühte või mitut määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 loetletud erandit.

83 Olles käesoleval juhul lähtunud asjaolust, et teatud liikmesriigid keeldusid taotletud dokumentide avalikustamisest, tugines komisjon dokumentide avalikustamisest keeldumisel määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes nimetatud erandile, mis nähtub 10. augusti 2004. aasta otsuse punktist 4. Seega väide, et teatud liikmesriikide vastuseisu toetav komisjoni keeldumine oli põhjendamata, ei saa anda alust 10. augusti 2004. aasta otsuse tühistamisele.

84 Väite osa, mille kohaselt komisjon ei põhistanud teatud liikmesriikide seisukoha toetamist, tuleb seega tagasi lükata.

Teine osa, mis puudutab seda, et komisjon rikkus kolmandate isikutega konsulteerimise nõudeid

– Poolte argumendid

85 Hageja sõnul märkis põllumajanduse peadirektoraadi peadirektor oma 28. aprilli 2004. aasta kirjas sisalduvas otsuses pärast vastamistähtaja pikendamist liikmesriikidega konsulteerimise ettekäändel ja põhjendades juurdepääsu keelamist paljude liikmesriikide otsese vastuseisuga, et vastus oleks igal juhul olnud eitav, kuna taotletud dokumendid kuuluvad selliste dokumentide hulka, millele ei tohi lubada juurdepääsu tulenevalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 sätestatud erandist. Hageja on seisukohal, et kui komisjon oli menetluse algusest peale veendunud, et ta ei saa lubada juurdepääsu kõnealustele dokumentidele määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 nimetatud erandi tõttu, siis ei oleks ta pidanud liikmesriikidega konsulteerima.

86 Tuginedes Üldkohtu otsuse IFAW punktile 56, mille kohaselt „määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikest 4 tulenev komisjoni kohustus konsulteerida kolmandate isikutega ei mõjuta tema pädevust otsustada, kas tuleks kohaldada mõnda nimetatud määruse artikli 4 lõikeis 1 ja 2 sätestatud erandeist”, järeldeb hageja, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 4 keelab kolmandate isikutega konsulteerimise, kui puudub kahtlus dokumendi avalikustamise või avalikustamata jätmise vajaduses.

87 Komisjon täpsustab, et vaidlusalusest otsusest nähtub selgelt, et juurdepääsu keelamine tugineb kahele kumulatiivsele põhjusele, nimelt liikmesriikide vastuseisule ja igal juhul ka ettevõtjate ärihuvide kaitse erandile.

88 Komisjoni väitel ei ole ta kolmandate isikutega konsulteerimise tingimusi vääralt kohaldanud. Komisjon viitab sellele, et Üldkohus on korduvalt märkinud, et määrusega nr 1049/2001 sätestatud korra kohaselt on liikmesriikidel õigus erikohtlemisele, kuna kooskõlas selle artikli 4 lõikega 5 tohivad ühenduse institutsioonid avalikustada liikmesriigist pärinevaid dokumente üksnes viimati nimetatu eelneval nõusolekul. Komisjoni väitel ei saa talle ette heita konsulteerimist liikmesriikidega, kes koostasid dokumendid, millele juurepääsu hageja taotleb, isegi kui komisjoni arvates oli tal kohustus dokumente mitte avalikustada tulenevalt seniste ettevõtjate ärihuvide kaitse erandist.

89 Komisjon väidab, et isegi kui asuda seisukohale, et liikmesriikidega konsulteeriti õigusvastaselt, ei piisa sellest vaidlustatud juurdepääsukeelu tühistamiseks, kuna see keeld on nõuetekohaselt põhjendatud teise allesjääva erandiga, mis käsitleb ettevõtjate ärihuvide kaitset.

– Üldkohtu hinnang

90 Väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt võib komisjon ühildada liikmesriikidega konsulteerimise ühega määruse nr 1049/2001 artikli 4 eranditest (Üldkohtu eespool viidatud kohtuotsus *WWF UK vs. komisjon*, punkt 61; 17. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas T-174/95: *Svenska Journalistförbundet vs. nõukogu*, EKL 1998, lk II-2289,

punkt 114, ja 13. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-20/99: Denkvit Nederland vs. komisjon, EKL 2000, lk II-3011, punkt 40).

⁹¹ Kohtuotsuses IFAW leidis Euroopa Kohus, et ka liikmesriikide vastuseisu korral dokumendi avalikustamisele on komisjon kohustatud omal algatusel tuginema mõnele määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 nimetatud eranditest, et keelata dokumendiga tutvumine (Euroopa Kohtu otsus IFAW, punktid 68 ja 99).

⁹² Isegi kui eeldada, et komisjon konsulteeris liikmesriikidega õigusvastaselt, ei ole sel asjaolul tähtsust, pidades silmas kolmandate isikute ärihuvide kaitse erandile tuginemise põhjendatust, mis on kolmanda väite ese.

⁹³ Seega ei saa komisjoni esitatud kahte põhjendust pidada vastuoluliseks ning käesoleva väite teist osa tuleb pidada põhjendamatuks.

⁹⁴ Seega tuleb käesolev väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide põhjenduste puudumise kohta ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes nimetatud ärihuvide kaitse erandi väär kohaldamise kohta, samuti selle kohta, et teatud dokumentidega tutvumise osaline keeld on väär ning vastuoluline

Esimene osa, mis puudutab seda, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande kohaldamine on põhistamata

– Poolte argumendid

⁹⁵ Hageja täheldab, et vaidlustatud otsus üksnes sõnastab ümber määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2, selgitamata, miks komisjon leiab, et taotletud dokumentide avalikustamine võiks kahjustada puudutatud ettevõtjate ärihuve. Hageja on seisukohal, et sellega on rikutud otsuse 2001/937 lisa artikli 2 neljandat lõiku ning üldisemalt ka EÜ artiklist 253 tulenevat põhjendamiskohustust.

⁹⁶ Viidates Euroopa Kohtu ja Üldkohtu praktikale, väidab hageja, et EÜ artikli 253 kohane põhjendus peab vastama asjaomasele aktile ning sellest peab selgelt ja üheselt nähtuma institutsiooni arutluskäik, et huvitatud isikud mõistaksid võetud meetme põhjendust ja et pädev kohus saaks teostada oma kontrolli. Sellest tuleb hageja, et komisjon on kohustatud analüütiliselt esitama põhjused, miks ta leiab, et ärihuvide kaitse erand kuulub kohaldamisele, ja et komisjon ei saa pelgalt tugineda erandile seda põhjendamata. Hageja arvates tuleneb komisjonile kohtupraktikast kohustus märkida vähemalt iga taotletud dokumentide liigi korral eriomased põhjused, mis võimaldavad juurdepääsu keelamise otsuse saajal hinnata selle põhjendatust.

97 Komisjon kinnitab, et keeldumise põhjus on vaidlusaluses otsuses sõnaselgelt näidatud, viidates sellele, et kõnealuste dokumentide avalikustamine võib „kahjustada ettevõtjate ärihuve, kuna sellega avaldatakse nii igale ettevõtjale määratud kvoot kui ka iga ettevõtja tegelik impordikogus”, ilma et oleks võimalik tuvastada mis tahes üldist huvi nimetatud dokumentide avalikustamiseks.

98 Komisjoni väitel võimaldab iga ettevõtja imporditavate banaanide kogus kindlaks määrata iga ettevõtja tegeliku majandustegevuse mahu ning prognoosida seda tegevust. Komisjoni arvates puudutavad sellised andmed äriühingute ärisuhteid ega ole avalikud. Komisjon on seisukohal, et banaanide turul kutselise majandustegevusega tegelev hageja ei saa mõistlikult väita, et ta ei tea, miks komisjon on viidanud majanduslikule kahjule, mis võib tekkida puudutatud ettevõtjatele. Tõestuseks tugineb komisjon faktilisele asjaolule, et erandi väärale kohaldamisele osutades on hageja selle sisu põhjalikult argumenteerinud.

– Üldkohtu hinnang

99 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikli 253 kohane põhjendus vastama asjaomasele aktile ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt nähtuma akti vastu võtnud institutsiooni arutluskäik, et huvitatud isikud mõistaksid võetud meetme põhjendust ja et pädev kohus saaks teostada oma kontrolli (Üldkohtu 30. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas T-380/04: Terezakis vs. komisjon, EKL 2008, lk II-11, punkt 70).

100 Põhjendus ei pea sisaldama kõiki olulisi faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna küsimust, kas akti põhjendus vastab EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes selle sõnastuse, vaid ka konteksti ning asjaomast valdkonda reguleerivate õigusnormide

pinnalt (vt Euroopa Kohtu 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-41/00 P: Interporc vs. komisjon, EKL 2003, lk I-2125, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool viidatud kohtuotsus Terezakis vs. komisjon, punkt 70).

- 101 Mis puutub dokumentidega tutvumise taotlustesse juhtudel, kui institutsioon keeldub juurdepääsu lubamisest, peab viimane igal üksikjuhul tema valduses olevate andmete põhjal tõendama, et dokumentidele, mille avalikustamist taotletakse, tõepoolest laienevad määruses nr 1049/2001 loetletud erandid. Siiski võib osutada võimatuks konfidentsiaalsust õigustava põhjenduse andmine iga dokumendi puhul selle sisu avaldamata, millega võib erandi eesmärk jääda täitmata (eespool viidatud kohtuotsus Terezakis vs. komisjon, punkt 71).
- 102 Käesoleval juhul on komisjon selgelt märkinud, et sõltumata liikmesriikide seisukohast põhineb komisjoni keeldumine määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimesel taandel. See toiming on kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega IFAW (punktid 68 ja 99).
- 103 Lisaks märkis hageja õigesti, et komisjoni lühike põhjendus meenutab tegelikult määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande sõnastust.
- 104 Siiski on vastuseks dokumentidega tutvumise kordustaotlusele vastu võetud 10. augusti 2004. aasta otsus selget hinnangut sisaldav viieleheküljeline dokument. Selle otsuse punktis 4 väidab komisjon, et ta on oma varasemate otsuste tegemisel järjepidevalt pidanud kvoote ja ettevõtjate tegelikku impordikogust andmeteks, mis ei kuulu avalikustamisele, kuna sellega võib kahjustada ettevõtjate ärihuve. Komisjon on täpsustanud, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimene taane hõlmab seega neid andmeid. Sama otsuse punktis 5 selgitab komisjon, et asjaomaseid dokumente koostanud liikmesriikidega konsulteerimisel on ta soovinud saada kinnitust oma hinnangule. Kuna valdav enamus liikmesriikidest kinnitas komisjoni hinnangut puudutatud ettevõtjate ärihuvide kahjustamise ohu kohta, keeldus komisjon määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 alusel juurdepääsu lubamisest dokumentidele, mis

pärinevad vastuseisu avaldanud liikmesriikidelt. Lisaks märkis komisjon 10. augusti 2004. aasta otsuse punktis 7, et hageja huvi tutvuda taotletud dokumentidega ei saa lugeda ülekaalukaks avalikuks huviks.

105 Kuna 10. augusti 2004. aasta otsusest nähtub selgelt komisjoni arutluskäik, oleks üleliigne nõuda üksikasjalikku põhjendust igale hinnangule, millele arutluskäik tugineb. Lisaks on oluline märkida, et teatud andmeid ei olnud võimalik edastada, seadmata ohtu teiste ettevõtjate ärihuvide tegelikku kaitset (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-341/06 P ja C-342/06 P: Chronopost ja La Poste vs. UFEF jt, EKL 2008, lk I-4777, punktid 108 ja 109).

106 Ühenduse banaaniimporditurul senise ettevõtjana tegutsev hageja taotles juurdepääsu väga üksikasjalikele dokumentidele, mis käsitlevad tema konkurentide impordialast tegevust. Nähtuvalt ettevõtjate nimekirjast, kellele komisjon andis turulepääsu aastateks 1999 ja 2000, on hageja taotlenud 15 liikmesriigis asuva 622 konkureeriva ettevõtja impordialaste andmete avalikustamist. Komisjon märkis 10. augusti 2004. aasta otsuse punktis 4, et asjaomaste dokumentide avalikustamine „võib kahjustada ettevõtjate ärihuve, kuna sellega avalikustatakse neile määratud kvoodid, samuti iga ettevõtja tegelik impordikogus”. On selge, et impordikogus on banaaniimporditurul toimiva ettevõtja tegevuses kesksel kohal.

107 Eelnevast tulenevalt on hagejal olnud võimalik mõista temale esitatud keelu põhjusi ja Üldkohtul on olnud võimalik kontrolli teostada. Seetõttu ei kätke 10. augusti 2004. aasta otsus põhjendamiskohustuse rikkumist.

108 Seega tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

Teine osa, mis puudutab seda, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes nimetatud erandit on kohaldatud vääralt

– Poolte argumendid

- 109 Hageja väitel ei ole määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kohaldamise tingimused täidetud.
- 110 Hageja rõhutab Üldkohtu praktikas tunnustatud üldpõhimõtet, mille kohaselt tuleb avalikkusele anda võimalikult lai juurdepääs komisjoni valduses olevatele dokumentidele ja kõiki erandeid tuleb tõlgendada kitsendavalt.
- 111 Hageja on seisukohal, et banaanisektoris ei etenda komisjon traditsioonilist konkurentsikaitse järelevalveasutuse osa, vaid määratleb tegelikult iga ettevõtja turuosa liikmesriikide esitatud andmete kontrollimise ja võrdlemise teel. Seetõttu on komisjon kohustatud tagama suurema läbipaistvuse kui teiste sektorite puhul.
- 112 Hageja arvates ei saa taotletud dokumentide avaldamine kahjustada teiste ettevõtjate ärihuve, kuna banaanikaubandussektor on turg, mis on rangelt reguleeritud banaanituru ühise korraldusega, seega ei saa teised ettevõtjad tugineda äriandmete saladuse rikkumisega kaasnevale kahjule.

- 113 Hageja on seisukohal, et tutvumine taotletud andmetega ei saa olla alusetu konkurentsieelise saamise vahend, vaid üksnes võimaldaks tal kaitsta oma õiguspäraseid huve.
- 114 Lisaks väidab hageja, et erandid avalikustamise reeglist on siinkohal piiratud, arvestades, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 7 kohaselt „[l]õigetes 1–3 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud”. Hageja märgib, et ta ei saavutaks asjaomaste dokumentide abil konkurentsieelist, kuna viimased puudutavad ajavahemikku neli kuni kümme aastat enne hageja esitatud taotluse kuupäeva.
- 115 Lisaks tugineb hageja ülekaalukale üldisele huvile määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 tähenduses, et põhjendada erandiga hõlmatud dokumentide avalikustamist. See huvi seisneb hageja konkurentide kuritarvituste kindlakstegemises eesmärgiga tagada banaaniuru ühise korralduse tõrgeteta toimimine.
- 116 Hageja leiab, et ei ole võimalik kohaldada erandit, millele komisjoni keeldumine tugineb – hageja on ainus kahju kandev ettevõtja, kuna omamata juurdepääsu taotletavatele dokumentidele, puudub tal võimalus tõendada banaaniimporti puudutava kelmuse esinemist.
- 117 Komisjoni sõnul on hageja taotletud andmed otseselt seotud iga ettevõtja tegevusega ning on seega vaieldamatult hõlmatud määruse artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sisalduva ärihuvide mõistega. Asjaolu, et ettevõtjad tegutsevad tariifikvootide valdkonnas, ei välista, et iga ettevõtja majandustegevuse avalikustamine võib viimast kahjustada.

- 118 Komisjoni väitel piirdub tema ülesanne korrigeerimiskoeffitsiendi seadmisega, mida kohaldatakse liikmesriikide määratud kõikidele kvootidele, kui nende kvootide summa ületab tariifikvootidega võimaldatud summaarset kogust. Seetõttu ei ole komisjon piiratud mis tahes erikohustusega.
- 119 Komisjon on seisukohal, et ei ole vaja esitada eripõhjendust iga dokumendiliigi kaupa, millega tutvumist taotletakse, eeldusel et keeldumise põhjused ei ole erinevad.
- 120 Lisaks leiab komisjon, et taotletud dokumentide vanus ei mõjuta kaitstavate ärihuvide äärmiselt tundlikku sisu, tuues näitena ühenduse ajalooarhiividele antava kaitse, mis võib ületada 30 aastat. Komisjon lisab, et aastate 1994–1996 andmeid on kasutatud seniste ettevõtjate kvootide määramise alusena kehtiva banaaniimpordi korra kohaselt ning aastate 1999–2000 andmed on liiga hiljutised, et neid sellise kaitse alt välja jätta.
- 121 Komisjoni väitel ei saa taotletud dokumentide avalikustamist seostada üldise huviga. Ta rõhutab, et hageja võib vabalt osaleda tsiviilõigusliku menetlusosalisena väidetava kelmuse kriminaalmenetluses, ja täpsustab, et kohtumenetluse korral on komisjon valmis esitama pädevale ametiasutusele kõik temalt taotletud dokumendid.

– Üldkohtu hinnang

- 122 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb dokumentidele juurdepääsu erandeid tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt, et mitte nurjata üldpõhimõtte kohaldamist, mille kohaselt tagatakse avalikkusele võimalikult lai juurdepääs institutsioonide valduses olevatele dokumentidele (eespool viidatud kohtuotsus *Rootsi ja Turco vs. nõukogu*, punkt 36; vt analoogia alusel ka Üldkohtu 11. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-191/99: *Petrie jt vs. komisjon*, EKL 2001, lk II-3677, punkt 66).
- 123 Lisaks sellele peab dokumentidega tutvumise taotluse lahendamisel nõutav hindamine olema konkreetne. Erandi kohaldamise põhjendamiseks ei piisa ju ainuüksi asjaolust, et dokument puudutab erandiga kaitstud huvi (vt selle kohta analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Denkavit Nederland vs. komisjon*, punkt 45). Põhimõtteliselt saab erandi kohaldamist põhjendada ainult juhtudel, kui institutsioon on eelnevalt kontrollinud esiteks seda, kas dokumendile juurdepääs ohustaks eriomaselt ja tegelikult kaitstud huvi ning teiseks seda, kas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 käsitletud olukorras teenib viidatud dokumendi avalikustamine ülekaalukaid üldisi huve.
- 124 Iga dokumendi eriomane ja individuaalne hindamine on vajalik ka siis, kui on ilmselge, et juurdepääsutaotlus puudutab erandiga hõlmatud dokumente, sest ainult sellise hindamise tulemusena saab institutsioon kaaluda taotlejale dokumentidega osalise tutvumise õiguse andmise võimalust vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6. Üldkohus on nõukogu ja komisjoni dokumentidele üldsuse juurdepääsu käsitleva toimeisjuhendi (EÜT 1993, L 340, lk 41) kohaldamise raames varemgi pidanud ebapiisavaks dokumentide sellist hindamist, mis on läbi viidud pigem dokumendiliikide kui nendes dokumentides sisalduvate konkreetsete andmete põhjal. Institutsiooni kohustuslik analüüs peab võimaldama tal eriomaselt hinnata, kas osutatud erand on tõepoolest kohaldatav kõikidele nimetatud dokumentide andmetele (Üldkohtu 12. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-123/99: *JT's Corporation vs. komisjon*, EKL 2000, lk II-3269, punkt 46; eespool viidatud kohtuotsus *Verein für Konsumenteninformation vs. komisjon*, punkt 73, ja eespool viidatud kohtuotsus *Franchet ja Byk vs. komisjon*, punkt 117).

- 125 Nendest põhimõtetest lähtudes tuleb hinnata seda, kuidas komisjon kohaldas määruse nr 1049/2001 artiklit 4, keeldudes taotletud dokumentidele juurdepääsu lubamisest.
- 126 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande kohaselt on institutsioonid kohustatud keelama juurdepääsu dokumendile, kui selle avalikustamine kahjustab füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, välja arvatud juhul, kui selle dokumendi avalikustamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.
- 127 Käesoleval juhul on komisjon tuginenud ettevõtjate ärihuvide kahjustamist puudutavale erandile, et keelduda ligipääsu lubamisest nimekirjadele, mis sisaldavad iga ettevõtja lõikes andmeid aastatel 1994–1996 imporditud banaanide koguse kohta ja igale ettevõtjale aastateks 1999 ja 2000 ajutiselt eraldatud kvootide kohta, rõhutades 10. augusti 2004. aasta otsuse punkti 3 viimases lõigus, et määruse nr 2362/98 tähenduses puudub seniste ettevõtjate nimekiri 1998. aasta kohta.
- 128 Esiteks tuleb märkida, et need dokumendid sisaldavad banaane importivaid äriühinguid ja nende majandustegevust puudutavaid salajasi andmeid ning kuuluvad seega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandi kohaldamisalasse.
- 129 Teiseks, küsimuses, kas komisjon on hinnanud, kas asjaomaste dokumentide avalikustamine kahjustab eriomaselt ja tegelikult kaitstud huvi – asjaolu, mille hageja vaidlustab, viidates 10. augusti 2004. aasta otsuses esitatud põhjenduse üldsõnalisusele –, tuleb meenutada, et komisjon märkis nimetatud otsuse punktis 4, et nende dokumentide levitamine „võib kahjustada ettevõtjate ärihuve, kuna avalikustab neile eraldatud kvoodid, samuti igat ettevõtja tegeliku impordikoguse”.

130 Reeglina võib komisjon võtta aluseks teatud liiki dokumentidele kohaldatavad üldised eeldused, kuna ühesuguste dokumentide avalikustamise taotluste suhtes saab kohaldada sarnaseid üldist laadi kaalutlusi. Siiski peab ta igal üksikjuhul kontrollima, kas antud liiki dokumentide suhtes üldjuhul kohaldatavad üldist laadi kaalutlused on tõepoolest kohaldatavad ka selle dokumendi suhtes, mille avalikustamist taotletakse (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Rootsi ja Turco vs. nõukogu*, punkt 50).

131 Käesoleval juhul puudutavad asjaomased dokumendid banaanituru ühise korralduse kahte kindlat elementi: imporditud banaanide kogus ja iga senise importija lubatud impordikogus. Need näitajad võimaldavad kindlaks teha ühendusse banaane impordivate äriühingute majandustegevuse. On keeruline ette kujutada, kuidas komisjon oleks saanud esitada iga dokumendi eriomast ja individuaalset hinnangut asjaomaseid arve avaldamata. Lisaks tuleb rõhutada, et ettevõtjate nimekirjast, millega tutvumist komisjon võimaldas aastate 1999 ja 2000 lõikes, nähtub, et hageja taotleb andmete avaldamist 15 liikmesriigis asuva 622 konkureeriva ettevõtja kohta. Iga sellise arvu või iga liikmesriigi esitatud nimekirja eriomane ja individuaalne hindamine ei võimalda selle põhjendamist viisil, mis ei avaldataks viimati nimetatut sisu, mis aga muudaks erandi eesmärgi saavutamise võimatuks (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *WWF UK vs. komisjon*, punkt 65).

132 Hageja väite osas, et taotletud dokumentide avalikustamine ei saa kahjustada teiste ettevõtjate ärihuve, kuna banaanikaubandussektor ei ole avatud vabale konkurentsile, tuleb märkida, et selline arutluskäik välistab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande kohaldamisalast kõik turu ühise korraldusega seotud dokumendid. Lisaks, isegi turu ühise korraldamise korral võib ajutiste kvootide ja nende tegeliku kasutamise avalikustamine kahjustada ettevõtjate ärihuve, kuna need andmed võimaldavad hinnata, milline on ettevõtjate tegevuse suurim võimalik maht ja tegelik maht, nende konkurentsiseisund, samuti kui edukas on nende majandusstrateegia.

133 Lisaks tuleb kontrollida, kas ülekaalukas üldine huvi kaalub üles selle ohu, nagu hageja väidab (eespool viidatud kohtuotsus *Rootsi ja Turco vs. nõukogu*, punkt 67, ja eespool viidatud kohtuotsus *Borax vs. komisjon*, punkt 51; vt lisaks eespool punktid 124 ja 135). Dokumentidega tutvumise taotluse eesmärk on kontrollida, kas hageja konkurendid kasutavad kelmust. Seega taotleb hageja muu hulgas oma ärihuvide kaitset. Hageja ärihuve ei saa siiski lugeda „ülekaalukaks üldiseks huviks”, mis kaalub üles seniste ettevõtjate ärihuvide kaitse eesmärgi, mida teenib keeld lubada ühel osapoolel tutvuda taotletud dokumentidega. Lisaks seisavad pädevad siseriiklikud ametiasutused ja ühenduse institutsioonid hea üldise huvi edendamise eest eesmärgiga tagada banaanituru tõrgeteta toimimine, tehes vajaduse korral ettevõtja taotluse alusel kindlaks kelmuse, kuid see ei ole ettevõtjate ülesanne.

134 Muu hulgas tugineb hageja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 7 ja väidab, et saladuse kaitse ei kehti enam aastate 1994–1996 ja 1998–2000 impordikogusele.

135 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 7 on sätestatud:

„Lõigetes 1–3 sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. Erandeid võib kohaldada maksimaalselt 30 aasta jooksul. Dokumentide puhul, mille suhtes kehtivad erandid ja mis käsitlevad eraelu puutumatust või ärihuve, ning tundliku sisuga dokumentide puhul võib vajaduse korral jätkata erandi kohaldamist ka pärast selle tähtaja lõppu.”

136 Sellest sättest nähtub, et dokumentidele, mille avalikustamine kahjustab ärihuve, kohaldatakse erilist saladuse kaitset, kuna neile võidakse keelata juurdepääs 30 aastat ületava ajavahemiku jooksul. Selline saladuse kaitse peab sellegipoolest olema igal juhul põhjendatud nende dokumentide sisu tõttu.

- 137 Dokumendid, millega tutvumist on taotletud, käsitlevad nende ettevõtjate impordialast äritegevust, kuna kajastavad turuosasid, äristrateegiat ja müügipoliitikat. Seega on kaitsetähtaeg põhjendatud tulenevalt nende dokumentide sisust.
- 138 Tuleb märkida, et määruse nr 2362/98 artiklitest 3 ja 4 ning komisjoni 1. veebruari 2000. aasta määruse (EÜ) nr 250/2000 tariifikvootide alusel imporditavate banaanide ja tavapäraste AKV-banaanide kohta ja millega määratakse kindlaks soovituslikud kogused 2000. aasta teise kvartali jaoks (EÜT L 26, lk 6) artiklist 1 tuleneb, et ajavahemikus 1994–1996 toimunud impordi alusel määrati seniste ettevõtjate kvoodid aastateks 1999 ja 2000. Seetõttu on isegi 1994. aasta impordil otsene mõju 2000. aasta kvootidele.
- 139 Komisjoni otsuse õiguspärasust tuleb hinnata selle vastuvõtmise kuupäeva seisuga. 10. augusti 2004. aasta seisuga puudutas komisjoni hinnang enam kui nelja aasta taguseid dokumente. Seega, kuna 1994. aasta andmed on mõjutanud 2000. aasta andmeid, jääb 2004. aasta kuupäevaga juurdepääsukeeld ajavahemikku, mille jooksul on asjaomaste ärihuvide kaitse põhjendatud.
- 140 Seega tuleb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandi kohaldamine lugeda põhjendatuks.
- 141 Järelikult tuleb kolmanda väite teine osa tagasi lükata.

Kolmas osa, mis puudutab seda, et osaline juurdepääsukeeld teatud dokumentidele on väär ja vastuoluline

– Poolte argumendid

- 142 Hageja väidab, et 10. augusti 2004. aasta otsus on õigusvastane ka proportsionaalsuse põhimõtte seisukohalt, mille kohaselt institutsioonidel tuleb tagada osaline juurdepääs taotletud dokumentidele, kui täielik juurdepääs ei ole võimalik.
- 143 Lisaks tugineb hageja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6, mis sätestab sõnaselgelt, et kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad. Hageja arvates kuulub see osalise juurdepääsu põhimõtte kohaldamisele ka juhul, kui taotlus hõlmab mitut dokumenti.
- 144 Hageja järeldab sellest, et komisjon oleks igal juhul pidanud lubama tal tutvuda taotletud dokumentidega, mis on saadud liikmesriikidelt, kes ei ole olnud dokumentide avalikustamise vastu, see tähendab Austria Vabariigilt, Kreeka Vabariigilt, Rootsi Kuningriigilt, Taani Kuningriigilt ja Luksemburgi Suurvürstiriigilt. Hageja heidab komisjonile ette asja pealiskaudset menetlemist, kuna viimane täpsustas alles kostja vastuse etapis, et viimati nimetatud kaks liikmesriiki pooldasid nende dokumentide avalikustamist.
- 145 Komisjon väidab, et tema 10. augusti 2004. aasta otsus tagas tegelikult hageja osalise juurdepääsu taotletud dokumentidele, kuna hagejale esitati ühenduses aastal 2000 registreeritud seniste ettevõtjate nimekiri, mis on selles osas sama kui 1999. aasta nimekiri. Sellistel asjaoludel on väite käesoleva osa ese ära langenud.

146 Mis puutub hageja taotlusele niisugustele dokumentidele osalise juurdepääsu kohta, mis pärinevad liikmesriikidelt, kes ei ole olnud vastu avalikustamisele, siis märgib komisjon, et vastavalt 10. augusti 2004. aasta otsusest nähtuvale laieneb neile dokumentidele ettevõtjate ärihuvide kaitse erand ja et neid dokumente ei saa avalikustada. Kõnealuseid dokumente koostanud liikmesriikide vastuseisu puudumine ei ole iseenesest piisav põhjus, et komisjon lubaks neile juurdepääsu.

– Üldkohtu hinnang

147 Tuleb toonitada, et komisjon on hagejale tegelikult lubanud juurdepääsu eespool punktis 14 nimetatud osale dokumentidest, nimelt aastal 2000 registreeritud seniste ettevõtjate nimekirjale, mis on selles osas sama kui 1999. aasta nimekiri, kuid milles ei ole näidatud iga senise ettevõtja impordikogust aastatel 1994–1996. Komisjon väidab, et 1998. aasta kohta ei ole koostatud seniste ettevõtjate nimekirja.

148 Dokumentide osas, mis pärinevad liikmesriikidelt, kes ei ole olnud avalikustamise vastu, tuleb meenutada, et komisjon on iseseisvalt kohaldanud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandit. Teise väite hinnangu seisukohalt on 10. augusti 2004. aasta otsus selgitatav asjaoluga, et taotletud dokumentides sisalduvad andmed on samad, olenemata sellest, millistest liikmesriikidest need pärinevad, st need andmed käsitlevad impordikoguseid ajavahemikus 1994–1996 ja igale ettevõtjale aastateks 1998, 1999 ja 2000 määratud ajutisi kvoote. Järeldus, et nende andmete avalikustamine kahjustab banaaniimpordiga tegelevate teiste ettevõtjate ärihuve, kehtib seega liikmesriikidelt pärinevate kõikide dokumentide kohta.

149 Seega tuleb kolmanda väite kolmas osa tagasi lükata, mistõttu tuleb kolmas väide täielikult tagasi lükata.

Neljas väide lubasid puudutava otsuse puuduste kohta

Poolte argumendid

- 150 Hageja on vaidlustanud 10. augusti 2004. aasta otsuse punkti 2, mille kohaselt komisjon keeldus sõnaselgelt lubamast juurdepääsu esialgse taotluse punktis c nimetatud dokumentidele.
- 151 Hageja vaidlustab komisjoni väite, et viimase valduses ei ole igale ettevõtjale aastatel 1998, 1999 ja 2000 antud impordilubasid ega tõendeid nende kasutamise kohta. Hageja viitab kohtuotsusele Co-Frutta I (punktid 44 ja 45), milles hageja arvates tuvastati, et liikmesriigid edastasid komisjonile vähemalt dokumendid ajavahe-
miku 1998–1999 kohta.
- 152 Komisjon väidab, et tema valduses ei ole esialgse taotluse punktis c nimetatud dokumente. Komisjon täpsustab, et määruse nr 2362/98 alusel on liikmesriigid komisjonile edastanud üksnes üldandmed 1998., 1999. ja 2000. aasta impordilubade kasutamise kohta, mitte andmeid iga ettevõtja lõikes. Lisaks puuduvad igasugused andmed 1998. aasta kohta, kuna toona kehtinud määrus nr 1442/93 ei sisaldanud senise ettevõtja mõistet.
- 153 Komisjoni väitel ei saa kohtuotsusest Co-Frutta I tuletada, et komisjoni valduses on esialgse taotluse punktis c nimetatud dokumendid.

Üldkohtu hinnang

154 Tuleb märkida, et komisjon on järjepidevalt väitnud, et tema valduses ei ole esialgse taotluse punktis c nimetatud dokumente, nimelt igale ettevõtjale aastatel 1998, 1999 ja 2000 antud lubasid ja andmeid nende kasutamise kohta.

155 Üldkohtu praktika kohaselt eeldatakse, et kõik institutsioonide väited taotletud dokumentide puudumise kohta on õiguspärased. Sellest hoolimata on tegemist lihtsa eeldusega, mille hageja võib kõikide asjakohastel ja järjepidevatel argumentidel põhinevate väidetega kummutada (vt Üldkohtu 26. aprilli 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-110/03, T-150/03 ja T-405/03: Sison vs. nõukogu, EKL 2005, lk II-1429, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool viidatud kohtuotsus Terezakis vs. komisjon, punkt 155). Seda eeldust saab analoogia alusel kohaldada ka juhul, kui komisjon väidab, et tema valduses ei ole taotletud dokumente.

156 Hageja esitatud ainsa, kohtuotsusest Co-Frutta I tuletatud argumendi osas tuleb esiteks märkida, et kohtuotsuses viidatud andmed puudutavad üksnes aastaid 1998 ja 1999. Aasta 1998 osas on selle kohtuotsuse punktis 46 tuvastatud, et määruse nr 1442/93 artikli 4 lõigetest 4 ja 5 ning artiklist 21 tuleneb, et liikmesriigid edastavad komisjonile kõikide registreeritud ettevõtjate nimekirjad, samuti üldandmed väljastatud impordilubadega seotud koguste ning kasutatud lubade kohta riigi, kvartali ja ettevõtjate liikide lõikes. Seega ei esitata sel alusel komisjonile üksikut ettevõtjat puudutavaid andmeid. Aasta 1999 osas viitab kohtuotsuse Co-Frutta I punkt 46 määrusele nr 2362/98. Seniste ettevõtjate küsimuses sätestab määruse nr 2362/98 artikli 28 lõike 2 punkt a, et liikmesriigid edastavad komisjonile ettevõtjate nimekirjad, näidates iga senise ettevõtja lõikes aastatel 1994–1996 imporditud banaanide koguse ja viimasele määratud ajutised kvoodid. Sellest tuleneb, et need dokumendid ei sisalda esialgse taotluse punktis c nimetatud andmeid.

157 Sellest jäeldub, et asjakohaste ja järjepidevate argumentide puudumisel vastupidise kohta tuleb lugeda tõeseks komisjoni kinnitus, et tema valduses ei ole esialgse taotluse punktis c nimetatud dokumente (vt selle kohta analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Terezakis vs. komisjon*, punktid 162–167).

158 Kuna see väide tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata, tuleb hagi täies ulatuses rahuldamata jätta.

159 Viimaks, mis puutub hageja esitatud menetlustoimingu nõudesse, siis tuleneb kohtutoimiku materjalidest ja kõigest eeltoodust, et need meetmed ei ole vaidluse lahendamiseks tarvilikud. Järelikult tuleb Üldkohtule esitatud menetlustoimingu nõue jätta rahuldamata.

Kohtukulud

160 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on nõudnud kohtukulude hüvitamist, tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

- 1. Puudub vajadus kohtuajas T-355/04 otsuse tegemiseks.**
- 2. Jätta rahuldamata hagi kohtuasjas T-446/04.**
- 3. Mõista kohtukulud välja Co-Frutta Soc. coop.-ilt.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Kuulutatud avalikul kohtuistungil Luxembourgis.

Allkirjad